

KANCELARIA SENATU
BIURO ANALIZ I DOKUMENTACJI
Dział Analiz i Opracowań Tematycznych

Finanse Państwowego Gospodarstwa
Leśnego – Lasy Państwowe
Podstawowe informacje

OPRACOWANIA TEMATYCZNE

OT-592

LISTOPAD 2010

© Copyright by Kancelaria Senatu, Warszawa 2010

Opracowanie:
Piotr Marczak

Biuro Analiz i Dokumentacji Kancelarii Senatu
Dyrektor – Agata Karwowska-Sokołowska – tel. 022 694 94 32, fax 022 694 94 28,
e-mail: sokolows@nw.senat.gov.pl
Wicedyrektor – Ewa Nawrocka – tel.022 694 98 53,
e-mail: nawrocka@nw.senat.gov.pl
Dział Analiz i Opracowań Tematycznych tel. 022 694 98 04, fax 022 694 99 06

Finanse Państwowego Gospodarstwa Leśnego – Lasy Państwowe. Podstawowe informacje

Wprowadzenie

W Polsce, gdzie lasy zajmują prawie 30% powierzchni kraju, dominują lasy należące do Skarbu Państwa. Zarządza nimi Państwowe Gospodarstwo Leśne – Lasy Państwowe. W ramach tego zarządu prowadzi gospodarkę leśną, gospodaruje gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną, a także prowadzi ewidencję majątku Skarbu Państwa.

Lasy Państwowe są państwową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, reprezentującą Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia. Lasy Państwowe prowadzą działalność na zasadzie samodzielności finansowej. Posiadają trzystopniową strukturę organizacyjną. Lasami Państwowymi kieruje Dyrektor Generalny Lasów Państwowych przy pomocy dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych. Z kolei regionalne dyrekcje LP składają się z nadleśnictw, które w strukturze Lasów Państwowych są podstawowymi jednostkami organizacyjnymi. Liczba nadleśnictw wynosi 431 jednostek, a ich średnia powierzchnia liczy ok. 17,5 tysiąca ha. Nadleśniczy prowadzi samodzielnie gospodarkę leśną w nadleśnictwie na podstawie planu urządzenia lasu oraz odpowiada za stan lasu. Nadzór nad Państwowym Gospodarstwem Leśnym sprawuje Minister Środowiska.

W skład Lasów Państwowych wchodzi następujące jednostki organizacyjne (stan w dniu 31.12.2009 r.):

1. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych,
2. regionalne dyrekcje Lasów Państwowych – 17,
3. nadleśnictwa – 431,
4. zakłady o zasięgu regionalnym – 18¹,
5. zakłady o zasięgu krajowym – 7².

Ponadto w Lasach Państwowych działają wyodrębnione struktury organizacyjne do prowadzenia działalności szkoleniowo-dydaktycznej i socjalno-bytowej. W strukturze Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych znajduje się 9 zespołów ochrony lasu i 11 regionów inspekcyjnych Lasów Państwowych (dane liczbowe: stan organizacyjny LP - str. 14).

¹ 1. Zespoły Składnic (5), 2. Gospodarstwa Rybackie (2), 3. Zakłady Transportu i Spedycji (2), 4. Zakłady Usługowo-Produkcyjne (3), 5. Ośrodki Transportu Leśnego (2), 6. Zakłady Usług Leśnych (2), 7. Ośrodki Szkoleniowo-Wypoczynkowe (2).

² 1. Ośrodek Rowojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych (1), 2. Ośrodek Kultury Leśnej (1), 3. Leśny Bank Genów (1), 4. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych (1), 5. Ośrodek Techniki Leśnej (1), 6. Zakład Informatyki Lasów Państwowych, 7. Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych (1).

Początek istnienia tego przedsiębiorstwa sięga 1924 roku, kiedy powołano Polskie Lasy Państwowe zarządzające terenem o powierzchni 3,3 mln ha. Obecnie Lasy Państwowe gospodarują na powierzchni 7,6 mln ha (na ponad 9 mln ha lasów w Polsce).

Ostatnie 20 lat, a szczególnie początek lat 90. to praca nad ustawą o lasach i wypracowanie, jak się ocenia, dobrego modelu funkcjonowania Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, jako przedsiębiorstwa państwowego nieposiadającego osobowości prawnej, samofinansującego się ze sprzedaży drewna i realizującego (finansującego) rozwój pozaprodukcyjnych funkcji lasu, w szczególności ochronę przyrody, edukację ekologiczną, masową turystykę i wypoczynek (dane liczbowe: edukacja leśna - str. 19-21 i 25).

Podstawa prawna działania Lasów Państwowych w dziedzinie finansowo-gospodarczej

Kluczową ustawą, na podstawie której Lasy Państwowe prowadzą działalność gospodarczą jest ustawa o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 z późn. zm.). Gospodarce finansowej poświęcony jest rozdział 8, w którym między innymi umieszczono przepisy powołujące i regulujące działanie funduszu leśnego. Istotne znaczenie ma rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz. U. z 1994 r. Nr 134, poz. 692).

Ustawa o lasach określa zasady zachowania, ochrony i powiększania zasobów leśnych oraz zasady gospodarki leśnej w powiązaniu z innymi elementami środowiska i z gospodarką narodową.

Przepisy ustawy stosuje się do lasów, bez względu na formę ich własności.

Lasem – według definicji ustawowej - jest grunt o zwartej powierzchni, co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony.

W ustawie zdefiniowano czym jest gospodarka leśna oraz trwale zrównoważona gospodarka leśna. Gospodarka leśna to działalność w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyną, pozyskiwania – z wyjątkiem skupu – drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz płodów runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną określono jako działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i w tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do

wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów.

Struktura majątku

Całkowita powierzchnia gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych wynosiła na koniec roku 2009 r. – 7.595 877 ha, w tym lasy – 7.268 576 ha (grunty zalesione 6.969 719 ha i grunty niezalesione 98.652 ha). Użytki rolne zajmowały 150.769 ha a nieużytki 102.092 ha. Zadrzewienia i zakrzewienia obejmowały 13.351 ha, a wody 9.313 ha.

Zasoby drzewne liczone w metrach sześciennych grubizny brutto „na pniu” wynosiły – stan na 1 stycznia 2009 r. – 1.713,7 mln m³. Przeciętna zasobność drzewostanów wynosiła w przeliczeniu na 1 ha gruntów zalesionych 245 m³. Przyrost – bieżący, roczny – grubizny brutto w m³/ha gruntów leśnych obliczony z ostatnich 5 lat (2004-2009) wyniósł - 9,7 m³. Ten sam przyrost liczony z ostatnich 20 lat wyniósł 7,7 m³/ha gruntów leśnych.

Zatrudnienie, struktura zatrudnienia

W ciągu ostatniego dwudziestopięcioletnia zatrudnienie w LP zmniejszyło się z 131 tysięcy osób w 1985 r. do 25 tysięcy osób w 2009 r. Analiza przeciętnego zatrudnienia w latach 2000-2009 wskazuje na utrzymujący się trend spadku zatrudnienia ogółem, przy jednoczesnej zmianie struktury (dane liczbowe: zatrudnienie i wynagrodzenia w LP – str. 15 i 23). Stan zatrudnienia w tym czasie w Służbie Leśnej oscylował na poziomie 16 tysięcy osób. Zatrudnienie w kategorii – administracja poza Służbą Leśną zmniejszyło się z 8 tysięcy do około 6 tysięcy pracowników, a w kategorii – robotnicy ogółem z 9 tysięcy do około 3 tysięcy. W 2009 roku przeciętne miesięczne zatrudnienie w LP ogółem wyniosło 25 192 osoby³.

Pracownicy zatrudnieni na czas nieokreślony stanowili 25 013 osób, w tym na stanowiskach nierobotniczych 22 207 osób, pracownicy zatrudnieni na czas określony to 179 osób. Struktura przeciętnego miesięcznego zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych w 2009 roku przedstawiała się następująco:

- w nadleśnictwach 22 968 osób (91,2%),
w tym:
 - w Służbie Leśnej 15 787 osób (62,7%),

³ Sprawozdanie finansowo-gospodarcze za 2009 rok. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Warszawa, 2010 r.

- na stanowiskach nierobotniczych poza SL 4 761 osób (18,9%),
- na stanowiskach robotniczych 2 420 osób (9,6%),
- w zakładach 1 020 osób (4,0%),
 - w tym na stanowiskach nierobotniczych 517 osób (2,05%),
- w Dyrekcji Generalnej i biurach regionalnej dyrekcji LP 1 204 osoby (4,8%),
 - w tym w Służbie Leśnej 586 osób (2,3%).

Jednym z istotnych czynników, które wpłynęły na zmniejszenie zatrudnienia i zmianę struktury jest zlecenie większości zadań nadleśnictw prywatnym firmom. Jak stwierdzono w przeprowadzonych w 2009 r. przez Instytut Badawczy Leśnictwa badaniach: *Większość nadleśnictw sprywatyzowało wykonawstwo swoich zadań prawie w 100%, nie pozostawiając sobie własnych robotników stanowiących „próg bezpieczeństwa wykonawczego”*⁴. Szacuje się, że dodatkowo zatrudnianych do prac leśnych w Lasach Państwowych jest około 15 tysięcy osób pracujących w 4,5 tysiąca prywatnych zakładów usług leśnych.⁵

Finanse: przychód, rozchód, nadwyżka, źródła przychodów

Przychody Lasów Państwowych w roku 2009 wyniosły 5, 2105 mld zł (dane liczbowe: struktura przychodów nadleśnictw - str. 24). Wybrane przychody nadleśnictw kształtowały się następująco:

- z działalności podstawowej i administracyjnej (bez dotacji) 4 580 636,5 tys. zł,
 - w tym z tytułu sprzedaży drewna 4 523 666,3 tys. zł,
- z działalności ubocznej 50 084,2 tys. zł,
 - w tym z gospodarki łowieckiej 46 631,9 tys. zł,
- z działalności dodatkowej 13 911,2 tys. zł,
 - z tego:
 - sprzedaży usług transportowo-warsztatowych 4 670,5 tys. zł,
 - sprzedaży produkcji przemysłowej i pozostałej wartości 8 176,1 tys. zł,
 - sprzedaży towarów w ramach działalności handlowej 1 064,6 tys. zł,
- ze sprzedaży materiałów i przychodów z pozostałej sprzedaży 69 654,8 tys. zł,
- z dotacji budżetu państwa na zadania zlecone⁶ 5 068,0 tys. zł,
 - z przeznaczeniem na:

⁴ Ocena funkcjonowania zakładów Lasów Państwowych w warunkach gospodarki rynkowej, praca zbiorowa pod red. Janusza Kocela, Instytut Badawczy Leśnictwa, Sękocin Stary, grudzień 2009 r.

⁵ Założenia do nowelizacji ustawy o lasach, projekt z dnia 18 maja 2010r. www.mos.gov.pl.

⁶ Zadania zlecone przez administrację rządową na podstawie art. 54 ustawy o lasach.

– zalesianie gruntów rolnych i nieużytków	618,0 tys. zł,
– sporządzanie planów zalesień gruntów porolnych	900,0 tys. zł,
– sporządzanie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów	3 550,0 tys. zł,
• z tytułu środków budżetowych przekazanych na nadzór nad lasami innych własności	14 228,3 tys. zł,
• przychody z działalności bytowej	31 099,4 tys. zł.

Największy udział w przychodach LP stanowią środki ze sprzedaży drewna – ponad 80%. W ostatnich latach ich udział systematycznie wzrastał i wynosił w kolejnych latach:

2004 r. –	83,4%,
2005 r. –	84,0%,
2006 r. –	84,8%,
2007 r. –	85,9%,
2008 r. –	85,2%,
2009 r. –	87,5%.

W bilansie LP koszty poniesione w 2009 r. ogółem wyniosły 5,0290 mld zł (dane liczbowe: koszty LP w latach 2004-2008 – str. 16). Poszczególne składniki kształtowały się następująco:

• koszty działalności administracyjnej	2 084 281,6 tys. zł,
w tym:	
– utrzymanie Służby Leśnej w nadleśnictwach	1 389 340,7 tys. zł,
– pozostałe koszty administracyjne nadleśnictw	463 961,0 tys. zł,
• podatek leśny	136 457,1 tys. zł,
• koszty działalności podstawowej (koszty sprzedaży)	2 824 004,0 tys. zł,
– nasiennictwa i selekcji (koszty wytworzenia)	29 089,3 tys. zł,
– hodowli lasu (koszty wytworzenia)	437 548,8 tys. zł,
– ochrony lasu (koszty wytworzenia)	142 229,9 tys. zł,
– ochrony przeciwpożarowej (koszty wytworzenia)	70 155,5 tys. zł,
– pozyskania i zrywki drewna (koszty wytworzenia)	1 490 049,9 tys. zł.

Udział wynagrodzeń w Lasach Państwowych w kosztach ogółem w latach 2005-2009	
wyniósł w roku: 2005	28,3%
2006	26,8%,
2007	27,1%,
2008	27,8%,
2009	28,9%.

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne ogółem w Lasach Państwowych, bez uwzględnienia wypłat nagród z zysku, wyniosło w 2009 r. - 4814 zł (dane liczbowe: zatrudnienie i wynagrodzenie w LP – str. 15 i 23). Dla porównania przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku wyniosło w 2009 r. 3319,88 zł.

Wyniki Lasów Państwowych

Rachunek zysków i strat w roku 2009

1. Razem przychody	5 210 587,1 tys. zł
z tego:	
– przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5 049 565,8 tys. zł,
– pozostałe przychody operacyjne	101 669,8 tys. zł,
– przychody finansowe	59 351,5 tys. zł,
2. Razem koszty	5 029 053,0 tys. zł,
z tego:	
– koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	2 937 960,7 tys. zł,
– koszty sprzedaży	1 340,3 tys. zł,
– koszty ogólnego zarządu	2 026 533,4 tys. zł,
– pozostałe koszty operacyjne	56 285,8 tys. zł,
– koszty finansowe	6 932,8 tys. zł,
3. Zyski nadzwyczajne	2 995,7 tys. zł,
4. Straty nadzwyczajne	2 443,7 tys. zł,
5. Zysk brutto	182 086,1 tys. zł,
6. Podatek dochodowy	14 718,2 tys. zł,
7. Zysk netto	167 367,9 tys. zł.

Fundusz Leśny

Na mocy art. 56 ustawy o lasach został ustanowiony fundusz leśny, którego głównym zadaniem była redystrybucja środków finansowych wypracowanych przez Lasy Państwowe na wyrównanie niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej w poszczególnych nadleśnictwach. W niektórych typach lasów, w części nadleśnictw, środki uzyskane ze sprzedaży drewna nie równoważą nakładów na prowadzenie gospodarki leśnej i konieczne jest dofinansowanie zewnętrzne. Środki funduszu mogą być również przeznaczone na wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, w

szczegółności na zadania związane z gospodarką leśną oraz na badania naukowe, tworzenie niezbędnej infrastruktury, sporządzanie planów urządzania lasu, prace związane z oceną i prognozowaniem stanu lasów i zasobów leśnych. Część środków określona w ustawie jest przeznaczana na zalesianie gruntów niestanowiących własności Skarbu Państwa, realizację zadrzewień na tych gruntach i inne prace związane z usuwaniem skutków klęsk i prowadzeniem gospodarki w lasach niepaństwowych oraz badania w lasach znajdujących się w granicach parków narodowych. Część środków tego funduszu, w drodze decyzji Dyrektora Generalnego może być wykorzystana do usuwania nadzwyczajnych zagrożeń dla lasów.

Mówi o tym wszystkim art. 58, który tworzy otwarty katalog działań finansowanych z funduszu leśnego (dane liczbowe: środki funduszu leśnego w latach 2000 – 2008 i 2009 - str. 18 i 26).

- Art. 58.** ⁽⁵⁸⁾ 1. Środki funduszu leśnego przeznacza się dla nadleśnictw na wyrównywanie niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej.
2. Środki funduszu leśnego mogą być przeznaczone również na:
- 1) wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej;
 - 2) badania naukowe;
 - 3) tworzenie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia gospodarki leśnej;
 - 4) sporządzanie planów urządzania lasu;
 - 5) prace związane z oceną i prognozowaniem stanu lasów i zasobów leśnych;
 - 6) inne zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach.
3. Środki funduszu leśnego, o którym mowa w art. 57 ust. 1 i 2, przeznacza się na zalesianie gruntów niestanowiących własności Skarbu Państwa, realizację zadrzewień na tych gruntach i inne prace związane z usuwaniem skutków klęsk i prowadzeniem gospodarki w lasach niepaństwowych oraz na cele określone w ust. 2 pkt 2 i 6 w lasach znajdujących się w zarządzie parków narodowych, a także na cele określone w art. 13a ust. 1.
4. Dyrektor Generalny może, z wydzielonej części środków funduszu leśnego, utworzyć fundusz stabilizacji, który zostanie przeznaczony na usuwanie nadzwyczajnych zagrożeń dla lasów w ramach długookresowego cyklu produkcji leśnej.
5. Nadleśnictwa zasięgają opinii właściwych organów administracji samorządowej w zakresie rocznego planu zalesiania gruntów niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Fundusz leśny tworzony jest przede wszystkim ze środków powstałych z odpisu podstawowego liczonego od wartości sprzedaży drewna, obciążającego koszty działalności nadleśnictw. Pozostałe środki stanowią należności, kary i opłaty związane z wyłączeniem z produkcji gruntów leśnych oraz należności wynikające z odszkodowań:

- cywilnoprawnych za szkody powstałe w wyniku oddziaływania gazów i pyłów przemysłowych, a także z innych tytułów,
- z tytułu przedwczesnego wycięcia drzewostanów na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,

- za szkody powstałe w wyniku pożarów, prac górniczych i geologicznych.

Do funduszu włączane są również dochody wynikające z udziału w jednoosobowych spółkach Skarby Państwa lub uzyskane ze sprzedaży akcji i udziałów w spółkach, dotacje budżetowe, z wyłączeniem określonych w ustawie dotacji celowych, oraz inne dochody uzyskane na rzecz tego funduszu.

Przeprowadzone kontrole NIK

Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w 2008 roku kontrolę dotyczącą gospodarowania środkami funduszu leśnego⁷. Poprzednie dwie kontrole: pierwsza w 1997 r. – Efektywność prowadzenia gospodarki leśnej przez PGL-LP oraz druga w 2001 r. – Funkcjonowanie PGL-LP w wybranych dziedzinach, wycinkowo odnosiły się do zagadnienia wykorzystania środków funduszu leśnego.

Wyznaczonym celem kontroli w 2008 r. była ocena gospodarowania środkami funduszu leśnego przeznaczonymi na finansowanie zadań określonych w ustawie o lasach, w szczególności na: wyrównywanie niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej, wynikających ze zróżnicowanych warunków gospodarki leśnej; wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych; tworzenie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia gospodarki leśnej oraz prace związane z oceną i prognozowaniem stanu lasów i zasobów leśnych. Jako główne zagadnienia objęte kontrolą przyjęto: gromadzenie i wykorzystywanie środków funduszu leśnego; nadzór nad gospodarowaniem tymi środkami oraz przestrzeganie przepisów ustawy o zamówieniach publicznych w realizacji zadań finansowanych ze środków omawianego funduszu.

Badania objęły okres od stycznia 2005 r. do czerwca 2008 r. Były przeprowadzone w 24 jednostkach organizacyjnych LP: w Dyrekcji Generalnej LP, w 7 regionalnych dyrekcjach LP, oraz w 11 nadleśnictwach i 5 zakładach LP o zasięgu krajowym.

W prezentowanych przez NIK wynikach wszystkie 24 jednostki organizacyjne Lasów Państwowych uzyskały ocenę pozytywną lub pozytywną pomimo stwierdzonych uchybień. Natomiast w ocenie ogólnej kontrolowanej działalności wykazano nieprawidłowości między innymi w wykorzystaniu środków funduszu leśnego, dotyczące 4,4% (96,1 mln zł) ogółu wydatków tego funduszu w badanym okresie, w tym ponad połowę tej kwoty (56,5 mln zł) stanowiły, zdaniem NIK, niezgodne z prawem dopłaty do nadleśnictw z tytułu wyrównywania niedoborów środków powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej.

⁷ Informacja o wynikach kontroli gospodarowania środkami funduszu leśnego. Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa 2009 r.

Również według oceny NIK, *ustalana przez Ministra Środowiska wielkość odpisu podstawowego od sprzedaży drewna corocznie na poziomie 14%, przy wzrastającym niewykorzystaniu środków funduszu leśnego⁸, dowodzi nierzetelnej analizy wniosków o ustalenie wielkości odpisu, przedkładanych Ministrowi Środowiska przez Dyrektora Generalnego LP.*

Ogólna ocena gospodarowania środkami funduszu była negatywna.

Ostatecznie NIK sformułował wnioski dotyczące pracy Ministra Środowiska, Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych oraz dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych. W stosunku do działań Ministra Środowiska zalecił między innymi:

- wprowadzenie zmian w ustawie o lasach w zakresie precyzyjnego określenia niedoborów powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej oraz zamkniętego katalogu zadań finansowych z funduszu leśnego;
- znowelizowanie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym – Lasy Państwowe w zakresie funkcjonowania funduszu leśnego oraz określenia źródeł finansowania kosztów utrzymania jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych o zasięgu krajowym;
- wnikliwe analizowanie wniosków, składanych corocznie przez Dyrektora Generalnego LP w sprawie ustalenia odpisu podstawowego na fundusz leśny, w świetle rzeczywistych potrzeb jego wykorzystania w danym roku, zgodnie z celami określonymi w ustawie o lasach oraz realizacją wydatków funduszu leśnego w roku poprzednim.

Niektóre zalecenia skierowane do Dyrektora Generalnego LP dotyczyły zapewnienia planowania i wydatkowania środków funduszu leśnego przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych wyłącznie na cele wskazane w art. 58 ust. 2 ustawy o lasach. Zalecenia skierowane do dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych odnosiły się do określenia niedoborów środków finansowych nadleśnictw, z uwzględnieniem przychodów i kosztów ubocznej działalności.

Minister Środowiska nie zgodził się z negatywną oceną działalności funduszu leśnego, szczególnie dotyczącą nadzoru Ministra Środowiska i działań Dyrektora Generalnego LP, uznając ją za niesprawiedliwą i nieuzasadnioną.

⁸ Patrz tabela nr 8, str. 19

Jak się wydaje istotą sporu między jednostką kontrolującą a jednostką nadzorującą działalność funduszu leśnego był zakres swobody prowadzenia działalności gospodarczej z wykorzystaniem środków tego funduszu. Zdaniem Ministra, wielkość środków w funduszu leśnym była celowo utrzymywana na wysokim poziomie by zapewnić finansowanie, między innymi 3 planowanych dużych inwestycji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w latach 2007-2013, o łącznej wartości 460 mln zł. Natomiast zarzut o niezgodne z prawem dopłaty do nadleśnictw z tytułu wyrównywania niedoborów środków powstających przy realizacji zadań gospodarki leśnej, w ocenie Ministra *nie jest to nie tylko niezgodne z kryterium legalności – bowiem ustawodawca pozostawił Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych wybór dróg wyrównywania niedoborów środków finansowych w nadleśnictwie – lecz wręcz celowe i gospodarne bo zapewnia odpowiednią płynność finansową i unikanie zaciągania kredytów*⁹.

Minister Środowiska zgodził się z poglądem NIK co do potrzeby nowelizacji ustawy o lasach w celu precyzyjnego określenia pojęcia niedoborów oraz wprowadzenia do ustawy o lasach zmian polegających na określeniu zamkniętego katalogu zadań finansowanych z funduszu leśnego. Planowana jest również nowelizacja rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz. U. Nr 134, poz. 692), o co wnioskował NIK.

⁹ Informacja o wynikach kontroli gospodarowania środkami funduszu leśnego. Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa 2009 r.

Charakterystyka działalności Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

Wybrane dane statystyczne:

Leśnictwo 2009.

Informacje i opracowania statystyczne.

Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2009

CHARAKTERYSTYKA PAŃSTWOWEGO GOSPODARSTWA LEŚNEGO
LASY PAŃSTWOWE

zestaw danych - stan na 31 XII

	2004	2005	2006	2007	2008	
I. Stan organizacyjny Lasów Państwowych - ilość jednostek						
- Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	1	1	1	1	1	
- Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych	17	17	17	17	17	
- Nadleśnictwa	428	428	428	430	431	
- Zespoły Składnic Lasów Państwowych	7	7	7	7	7	
- Ośrodki Transportu Leśnego	2	2	2	2	2	
- Zakłady Transportu i Spedycji	2	2	2	2	2	
- Gospodarstwa Rybackie	4	4	4	4	4	
- Pozostałe jednostki produkcyjne	7	7	7	7	7	
Ponadto w PGL "Lasy Państwowe" w 2008 r. działało:						
- 7 stacji oceny nasion,						
- 9 Zespołów Ochrony Lasu,						
- 1 Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy						
- 1 Ośrodek Kultury Leśnej						
- 1 Leśny Bank Genów						
- 1 Centrum Informacyjne Lasów Państwowych						
- 1 Ośrodek Techniki Leśnej						
- 1 Zakład Informatyki Lasów Państwowych						
- 1 Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych						
II. Zestaw wybranych danych o Państwowym Gospodarstwie Leśnym "Lasy Państwowe"						
- Powierzchnia gruntów w zarządzie Lasów Państwowych	tys.ha	7584,7	7588,8	7592,2	7595,3	7595,4
w tym:						
- Lasy razem	tys.ha	7221,4	7236,1	7249,8	7259,4	7264,4
- Użytki rolne	tys.ha	169,0	164,5	160,0	156,9	153,3
- Nieużytki (bagna, piaski)	tys.ha	101,7	102,3	102,6	102,8	102,7
Realizacja zadań z hodowli lasu						
- Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych	ha	3094	3001	2920	2888	2868
- Zalesienia i odnowienia łącznie z dolesieniem luk	ha	57157	53496	50981	48331	49406
w tym :						
zręby bieżące (rębnie zupełne)	ha	26927	27029	26016	24541	23963
halizny i płazowiny	ha	1832	1303	1682	2098	1833
- Poprawki i uzupełnienia	ha	7646	6550	7462	8159	6100
- Pielęgnowanie lasu	tys.ha	306,3	293,8	283,4	290,2	285,1
w tym:						
pielęgnowanie gleby i niszczenie chwastów	tys.ha	135,0	140,8	134,8	147,7	137,9
czyszczenia wczesne	tys.ha	73,7	64	62,8	60,2	65,6
czyszczenia późne	tys.ha	91,0	85,5	82,5	79,9	79,3
wprowadzanie podszytów	tys.ha	4,3	3,5	3,2	2,4	2,2
- Melioracje leśne	tys.ha	50,9	46,9	59,4	47,3	58,6
w tym melioracje agrotechniczne	tys.ha	49,0	45,3	47,0	45,8	57
- Ochrona lasu przed zwierzyzną	tys.ha	78,9	101,9	105,2	99,4	99
- Ochrona lasu przed grzybami	tys.ha	50,2	50,6	52,7	47,2	43,5
- Ochrona lasu przed owadami	tys.ha	118,4	118,4	68,1	105,6	76,3
Pożary						
- Pożary lasów	szt.	3445	4501	4726	2818	
- Powierzchnia lasów objęta pożarami	ha	998	1197	1250	550	
- Powierzchnia jednego pożaru	ha	0,29	0,27	0,26	0,20	
- Straty spowodowane przez pożary	mln zł	3,5	3,5	5,1	1,9	

CHARAKTERYSTYKA PAŃSTWOWEGO GOSPODARSTWA LEŚNEGO

LASY PAŃSTWOWE (cd.)

zestaw danych - stan na 31 XII

		2004	2005	2006	2007	2008
Obrót drewnem						
- Pozyskanie drewna* ogółem	tys.m ³	30993,6	30371,1	30841,5	34090,4	32549,1
w tym:						
pozyskanie grubizny iglastej	tys.m ³	21034,1	20729,2	21154,4	24888,3	23194,0
w tym:						
drewno tartaczne	tys.m ³	9248,3	9086,2	9607,0	11840,2	10518,8
drewno kopalniakowe	tys.m ³	696,2	694,7	675,6	677,1	645,5
papierówka sosnowa	tys.m ³	8523,9	8481,0	8346,5	9411,7	9000,2
papierówka świerkowo-jodłowa	tys.m ³	1094,5	1107,7	1129,6	1467,6	1503,7
drewno opałowe iglaste	tys.m ³	937,2	871,3	930,0	1059,5	1117,5
pozyskanie grubizny liściastej	tys.m ³	7665,1	7435,0	7545,4	7425,3	7501,0
w tym:						
drewno tartaczne	tys.m ³	2338,9	2319,0	2286,2	2422	2227,7
papierówka liściasta	tys.m ³	4120,9	3842,2	3888,6	3721,8	3881,2
drewno opałowe liściaste	tys.m ³	880,4	983,8	1095,3	1027,5	1159,7
pozyskanie drobnicy użytkowej (łącznie ze zrębkami)	tys.m ³	979,6	906,4	816,2	667,3	595,1
- Remanent grubizny ogółem	tys.m ³	847,1	1218,3	973,7	1874,7	1890,5
Sprzedaż drewna* ogółem	tys.m ³	30756,8	30017,1	31107,7	33494,1	32293,6
w tym sprzedaż grubizny ogółem	tys.m ³	28495,2	27821,1	28979,0	31736	30426,9
w tym:						
drewno tartaczne iglaste	tys.m ³	9247,0	9048,6	9636,3	11635	10311,7
drewno kopalniakowe	tys.m ³	682,6	680,9	665,0	660,5	624,2
papierówka sosnowa	tys.m ³	8397,9	8396,2	8432,9	9300,2	8971,4
papierówka świerkowo-jodłowa	tys.m ³	1189,0	1178,5	1215,1	1534,4	1585,3
drewno huszczarskie iglaste	tys.m ³	70,1	63,2	62,8	60,9	65,4
drewno tartaczne liściaste	tys.m ³	2251,7	2196,5	2243,2	2323,6	2130,1
drewno okleinowe liściaste	tys.m ³	20,5	14,7	12,6	9,1	9,9
drewno huszczarskie liściaste	tys.m ³	292,5	277,1	271,7	266,6	259,1
papierówka liściasta	tys.m ³	4076,3	3790,9	4047,7	3644,1	3936,0
drewno opałowe iglaste i liściaste	tys.m ³	1779,3	1752,0	1971,3	1945,6	2189,8
- Sprzedaż karpiny przemysłowej	tys.m ³	x	x	x	x	x
- Sprzedaż drobnicy	tys.m ³	2261,4	2195,8	2128,7	1758,1	1866,7
- Sprzedaż zrębków	tys.m ³	259,6	227,1	180,8	149,1	125,2
Zatrudnienie i wynagrodzenie w Lasach Państwowych						
- Zatrudnienie ogółem	liczba osób	26505	26088	25860	26020	26054
w tym:						
w Służbie Leśnej nadleśnictw	liczba osób	15361	15362	15457	15842	16282
na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną	liczba osób	6357	6412	6430	6471	6248
na stanowiskach robotniczych	liczba osób	4787	4314	3973	3707	3524
w zakładach	liczba osób	1027	1078	1111	1144	1158
w tym na stanowiskach nierobotniczych	liczba osób	480	490	510	536	555
w Dyrekcji Generalnej LP i w rdLP	liczba osób	1184	1183	1191	1203	1222
- Przeciętne wynagrodzenie miesięczne ogółem	zł	3464,7	4125,5	4045,2	4569,8	4802,2
w tym:						
w Służbie Leśnej nadleśnictw	zł	3897,1	4635,2	4 505,7	5040,9	5239,6
na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną						
- nadleśnictw	zł	3019,8	3532,1	3395,1	3804,6	3997,3
- zakładów	zł	3808,6	4356,2	4263,3	4812,5	5004,4
na stanowiskach robotniczych						
- nadleśnictw	zł	2117,2	2508,7	2562,3	3032,5	3312,3
- zakładów	zł	2361,4	2548,5	2563,5	3101,1	3158,0

* Bez zrębków.

CHARAKTERYSTYKA PAŃSTWOWEGO GOSPODARSTWA LEŚNEGO

LASY PAŃSTWOWE (dok.)

zestaw danych - stan na 31 XII

		2004	2005	2006	2007	2008
Wartość środków trwałych						
- Aktywa trwałe	mln zł	2865,7	3168,9	3084,3	3341,1	3659,3
w tym:						
budynki i budowle	mln zł	2034,6	2319,8	2538,9	2767,6	3048,3
maszyny i urządzenia	mln zł	108,4	119,8	134,4	135,8	152,5
środki transportowe	mln zł	85,0	97,0	95,9	88,7	92,7
Koszty Lasów Państwowych	mln zł	4377,7	4563,8	4690,1	5271,2	5405,6
Koszty LP w układzie rodzajów działalności:						
- działalność administracyjna	mln zł	1710,3	1954,2	2045,5	2126,7	2215,4
w tym:						
utrzymanie Służby Leśnej w nadleśnictwach	mln zł	1103,5	1282,7	1332,8	1399,1	1467,3
pozostałe koszty administracyjne nadleśnictw	mln zł	416,1	462,8	495,3	504,7	502,9
koszty ogólnogospodarcze nadleśnictw rozliczone na działalność						
podstawową, uboczną, dodatkową	mln zł	59,4	60,9	62,8	58,5	57,1
- działalność podstawowa (bez uwzględniania pozostałych kosztów administracyjnych)	mln zł	1780,2	1933,2	2019,1	2508,6	2515,1
w tym koszty na:						
- hodowlę lasu	mln zł	384,9	373,5	394,7	425,4	498,8
w tym :						
- odnowienia i zalesienia (koszt bezpośredni).....	mln zł	160,7	142,7	147,3	145,8	176,9
- poprawki i uzupełnienia (koszt bezpośredni).....	mln zł	23,4	19,9	24,4	26,6	26,1
- pielęgnowanie lasu (koszt bezpośredni).....	mln zł	96,7	97,8	99,1	115,1	138,6
- ochronę lasu	mln zł	194,8	205,3	214,0	245,6	260,7
w tym:						
- ochrona lasu przed zwierzyną (koszt bezpośredni).....	mln zł	80,9	78,8	79,2	92,9	113,5
- odszkodowania łowieckie (koszt bezpośredni).....	mln zł	6,3	6,7	6,7	8,0	12,8
- ochrona lasu przed owadami (koszt bezpośredni).....	mln zł	28,4	27,1	20,8	39,6	42,1
- p.pożarowa ochrona lasu (koszt bezpośredni).....	mln zł	52,7	56,6	62,9	65,9	71
- pozyskanie i zrywka drewna	mln zł	986,9	1034,1	1110,3	1379,1	1496,6
w tym:						
- ścinka i wyrób drewna (koszt bezpośredni).....	mln zł	550,9	570,8	603,2	750,1	797,4
- działalność uboczna (bez uwzględniania pozostałych kosztów administracyjnych)	mln zł	36,0	34,9	33,7	38,3	42,2
- działalność dodatkowa (bez uwzględniania pozostałych kosztów administracyjnych)	mln zł	31,6	24,1	23,9	26,4	24,1
Nadwyżka dochodów w Lasach Państwowych	mln zł	69,1	131,0	197,6	481,6	241,2
		(brutto)	(brutto)	(brutto)	(brutto)	(brutto)
- Podatek leśny	mln zł	90,8	103,5	114,2	117,9	131,0
- Nakłady na budowę środków trwałych	mln zł	403,9	543,9	409,6	438,2	531,3
- Koszt sprzedaży 1 m ³ drewna	zł	113,0	122,1	123,3	130,6	138,4
- Straty nadzwyczajne	mln zł	0,7	0,5	1,6	1,3	1,0
- Zyski nadzwyczajne	mln zł	0,7	1,0	1,9	1,7	1,2

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 3(283). ZASOBY LASÓW PAŃSTWOWYCH ORAZ ICH UŻYTKOWANIE W LATACH 1946–2008

L A T A	Powierzchnia lasów ^{a)} w tys. ha	Zasoby drzewne (grubizna brutto)					Pozyskanie drewna (grubizna brutto)		
		ogółem na pniu ^{b)} w mln m ³	zasobność w m ³ /ha	przyrost bieżący roczny			w tys. m ³	w % miąższości zasobów ogółem	w % przyrostu bieżącego rocznego
				w tys. m ³ ^{c)}	w m ³ /ha	w % miąższości zasobów ogółem			
1946	5408	695	129	18759	3,47	2,70	13759	1,98	73,3
1956	5987	780	130	22684	3,79	2,91	15684	2,01	69,1
1968	6420	912,7	142	30026	4,68	3,29	20626	2,26	68,7
1978	6654	1016,5	153	48386	7,27	4,76	24886	2,45	51,4
1985	6780	1161,9	171	41294	6,09	3,55	26794	2,31	64,9
1986	6789	1176,4	173	49274	7,26	4,19	27674	2,35	56,2
1987	6800	1198	176	45885	6,75	3,83	26485	2,21	57,7
1988	6810	1217,4	179	47049	6,91	3,86	25649	2,11	54,5
1989	6817	1238,8	182	45286	6,64	3,66	24086	1,94	53,2
1990	6815	1260	185	39883	5,85	3,17	19883	1,58	49,9
1991	6805	1280	188	33089	4,86	2,59	19389	1,51	58,6
1992	6804	1293,7	190	30133	4,43	2,33	23733	1,83	78,8
1993	6821	1300,1	191	33245	4,87	2,56	23145	1,78	69,6
1994	6834	1310,2	192	35305	5,17	2,69	22905	1,75	64,9
1995	6855	1322,6	193	41968	6,12	3,17	23468	1,77	55,9
1996	6868	1341,1	195	52669	7,67	3,93	23269	1,74	44,2
1997	6881	1370,5	199	56128	8,16	4,10	24928	1,82	44,4
1998	6897	1401,7	203	73667	10,68	5,25	26867	1,92	36,5
1999	6915	1448,5	209	45960	6,65	3,17	28360	1,96	61,7
2000	6936	1466,1	211	44121	6,36	3,01	30121	2,05	68,3
2001	6953	1480,1	213	49004	7,18	3,37	29339	1,98	58,7
2002	6968	1500,6	215	54272	7,79	3,61	31994	2,13	59,0
2003	6987	1522,9	218	66296	9,50	4,35	33921	2,23	51,1
2004	7006	1555,4	222	66732	9,53	4,29	35874	2,30	53,8
2005	7030	1586,2	226	78225	11,13	4,92	35220	2,22	45,0
2006	7043	1629,3	231	53006	7,53	3,25	35866	2,20	67,6
2007	7053	1646,4	233	70157	9,90	4,26	40384	2,45	57,5
2008	7060	1676,2	237	64505^{d)}	9,1^{d)}	3,78^{d)}	40685	2,43	63,0^{d)}

a) Stan w dniu 31 XII roku poprzedniego. b) Stan w dniu 1 I. c) Obliczono według wzoru $V_k - V_p + U$, gdzie V_k oznacza zapas na końcu roku, V_p – zapas na początku roku, U – roczne pozyskanie drewna. d) Wielkości przyjęte na podstawie prognozy miąższości zasobów drzewnych na 1 I 2009 r.

Źródło: dane Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oraz Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 8(288). FUNDUSZ LEŚNY W LATACH 2000–2008

LATA	Stan środków w dniu 1 I ^{a)}	Zwiększenia					Zmniejszenia					Stan środków w dniu 31 XII w mln zł
		ogółem	w tym				ogółem	w tym				
			odpis podstawowy obciążający koszty nadleśnictw	dochody dodatkowe ^{b)}		wyrównanie niedoboru środków ^{c)}		dofinansowanie urzędzenia lasu				
				w % ogółem	w mln zł			w % ogółem	w mln zł	w % ogółem		
2000	59,1	637,8	472,7	74,1	111,4	17,5	634,9	429,1	67,6	48,4	7,6	62,0
2005	300,0	653,4	549,6	84,1	95,0	14,5	723,0	455,5	63,0	44,7	6,2	230,4
2006	230,4	699,1	577,0	82,5	85,9	12,3	630,8	467,1	74,0	47,0	7,5	298,7
2007	298,7	808,7	690,0	85,3	90,3	11,2	681,3	454,6	66,7	42,5	6,2	426,1
2008	426,1	862,5	671,2	77,8	111,1	12,9	796,4	636,2	79,9	48,2	6,1	492,2

a) Po badaniu i weryfikacji bilansu za rok poprzedni. b) Wynikające z art. 57 ust.1 i 2 ustawy o lasach, tj.: należności, kary i opłaty związane z wyłączeniem z produkcji gruntów leśnych, należności wynikające z odszkodowań: za szkody powstałe w wyniku oddziaływania gazów i pyłów przemysłowych, pożarów, prac górnictwa i geologicznych oraz z tytułu przedwczesnego wyrębu drzewostanów na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. c) Dopłata brutto do działalności nadleśnictw.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 9(289). FUNDUSZ LEŚNY W 2008 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE		W tys. zł	W odsetkach
Stan środków na 1.I.2008 r. ^{a)}		426081,8	x
Zwiększenia		862545,2	100,0
w tym			
odpis podstawowy obciążający koszty nadleśnictw (naliczenia)		671215,1	77,8
dodatkowe dochody (wpływy wynikające z art. 57 ust.1 ustawy o lasach ^{b)})		88435,0	10,3
dodatkowe dochody (wpływy wynikające z art. 57 ust.2 ustawy o lasach ^{c)})		22665,7	2,6
pozostałe przychody związane z Lasami Państwowymi		76251,5	8,8
Zmniejszenia		796429,6	100,0
w tym			
wyrównanie niedoboru środków za 2008 r. (dopłata brutto do działalności nadleśnictw)		636225,5	79,9
wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych		32193,0	4,0
tworzenie infrastruktury do prowadzenia gospodarki leśnej		39338,3	4,9
badania naukowe		29627,5	3,7
sporządzenie planów urzędzenia lasu		48200,5	6,1
dofinansowanie jednostek specjalnych ^{d)}		8731,0	1,1
dofinansowanie zadań określonych w art. 58 ust.3 ustawy o lasach ^{e)}		219,2	0,0
Stan środków na 31.XII.2008 r.		492197,4	x

a) Po badaniu i weryfikacji bilansu za rok poprzedni. b) Należności, kary i opłaty związane z wyłączeniem z produkcji gruntów leśnych, należności wynikające z odszkodowań: za szkody powstałe w wyniku oddziaływania gazów i pyłów przemysłowych, pożarów, prac górnictwa i geologicznych oraz z tytułu przedwczesnego wyrębu drzewostanów na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. c) Środki związane z wyłączeniem z produkcji gruntów leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa oraz lasów w zarządzie parków narodowych (należności, kary i opłaty z tytułu wyłączenia gruntów i należności wynikające z odszkodowań z tytułu przedwczesnego wyrębu drzewostanów). d) Leśny Bank Genów, Ośrodek Kultury Leśnej Gołuchów, Izba Pamięci w Spale. e) Zalesianie gruntów niestanowiących własności Skarbu Państwa, realizacja zadrzewień na tych gruntach i inne prace związane z usuwaniem skutków klęsk i prowadzeniem gospodarki w lasach niepaństwowych oraz badania naukowe i zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach w zarządzie parków narodowych.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 10(290). WYKORZYSTANIE FUNDUSZA LEŚNEGO NA ZALESIENIA GRUNTÓW NIESTANOWIĄCYCH WŁASNOŚCI SKARBU PAŃSTWA

LATA	Powierzchnia zalesień wspieranych z funduszu w ha	Wydatki na wspieranie zadań na gruntach niepaństwowych			Liczba właścicieli gruntów korzystających z pomocy
		ogółem	w tym sadzonki		
			w tys. zł	w tys. szt.	
2000	5186,26	5540,5	5362,5	38856,8	6180
2004	2372,64	2951,7	2334,8	16838,7	2746
2005	663,28	1171,5	816,5	4846,8	902
2006	529,51	1075,7 ^{a)}	718,6 ^{a)}	3607,8	811
2007	–	1124,4 ^{b)}	1124,4 ^{b)}	–	829
2008	–	–	–	–	–

a) Wydatki zostały pomniejszone o zwrot środków w kwocie 21,1 tys. zł. b) Wykazano pomoc udzieloną na likwidację szkód powstałych w wyniku suszy w uprawach leśnych założonych w okresie wiosny 2006 r. w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004–2006.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 11(291). OBIEKTY LASÓW PAŃSTWOWYCH^{a)} WYKORZYSTYWANE W EDUKACJI LEŚNEJ W 2008 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem liczba obiektów	W tym na terenie LKP ^{b)}
Ośrodek edukacji leśnej	47	18
Leśna wiata edukacyjna (zielona klasa)	466	62
Izba edukacji leśnej	234	44
Leśna ścieżka edukacyjna	833	141
Punkt (powierzchnia) edukacji leśnej (obiekty związane z gospodarką leśną, np. szkółka leśna, drzewostan nasienny, wyluszcarnia nasion, obiekt małek retencji, itp.)	1718	195
Inne obiekty (nie związane wprost z gospodarką leśną, np. rezerwat przyrody, zagroda dla zwierząt, ogrody i parki dendrologiczne)	2043	247

a) Z wyłączeniem Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie i Leśnego Banku Genów Kostrzyca. b) Leśne Kompleksy Promocyjne.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 12(292). FORMY EDUKACJI LEŚNEJ SPOŁECZEŃSTWA REALIZOWANE W LASACH PAŃSTWOWYCH^{a)} W 2008 R.

FORMY EDUKACJI LEŚNEJ	Liczba zajęć	Uczestnicy					
		ogółem	dzieci		młodzież		dorośli, studenci (powyżej 19 lat)
			przed-szkolne (do 6 lat)	szkół podstawowych (7 – 12 lat)	gimnazjalna (13 – 15 lat)	ponad gimnazjalna (16 – 19 lat)	
O G Ó L E M	x	x	x	x	x	x	x
Lekcje terenowe i wycieczki z przewodnikiem	14736	572915	79914	264929	102080	48140	77852
Lekcje w sali edukacji leśnej	6620	217461	34091	99569	38275	17794	27732
Spotkanie z leśnikiem w szkołach	4930	221326	39134	128648	34342	10091	9111
Spotkania edukacyjne z leśnikiem poza szkołą	1832	72425	8582	22579	11191	4291	25782
Konkursy leśne (wiedzy, plastyczne, literackie, itp.)	1675	157374	16274	87579	33528	11327	8666
Akcje, imprezy edukacyjne	2956	460116	40640	173056	93222	47231	105967
Wystawy edukacyjne	494	415964	19359	181075	45555	57096	112879

a) Z wyłączeniem Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie i Leśnego Banku Genów Kostrzyca.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 13(293). WYBRANE FORMY EDUKACJI LEŚNEJ SPOŁECZEŃSTWA REALIZOWANE W LASACH PAŃSTWOWYCH^{a)} WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2008 R.

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Lekcje terenowe			Spotkanie z leśnikiem w szkołach			Lekcje w izbie edukacyjnej		
	liczba zajęć	uczestnicy		liczba lekcji	uczestnicy		liczba zajęć	uczestnicy	
		ogółem	średnio w nadleśnictwie		ogółem	średnio w nadleśnictwie		ogółem	średnio w jednej akcji
O G Ó L E M	14736	572915	1329	4930	221326	514	6620	217461	33
Białystok	1446	45450	1469	428	21008	678	555	12435	22
Gdańsk	720	37790	2519	316	15471	1031	204	5162	25
Katowice	1501	58264	1533	556	24338	640	1802	58218	32
Kraków	293	14428	902	151	9885	618	161	5883	37
Krosno	689	23184	859	378	14750	546	234	8934	38
Lublin	598	22035	881	188	9847	393	182	7211	40
Łódź	641	24580	1294	169	7703	405	337	13311	40
Olsztyn	1409	58071	1760	404	16172	490	275	9496	35
Piła	543	17802	890	152	6927	346	218	7620	35
Poznań	1332	52213	2088	421	17620	704	409	14154	35
Radom	766	33659	1463	236	10516	457	265	10136	38
Szczecin	1528	61634	1761	331	14165	405	822	29623	36
Szczecinek	465	18150	605	185	8946	298	244	8091	33
Toruń	1027	35867	1328	255	11773	436	410	10886	27
Warszawa	526	18856	1347	201	8829	630	236	7408	32
Wrocław	749	28450	862	272	11150	338	196	7166	37
Zielona Góra	503	22482	1124	287	12226	611	70	1727	25

a) Z wyłączeniem Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie i Leśnego Banku Genów Kostrzyca.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 14(294). PRACOWNICY LASÓW PAŃSTWOWYCH^{a)} BIORĄCY UDZIAŁ W EDUKACJI LEŚNEJ SPOŁECZEŃSTWA WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2008 R.

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Pracownicy biorący udział w edukacji leśnej społeczeństwa								średnio w jednym nadleśnictwie	
	ogółem	w tym w nadleśnictwach według stanowiska pracy						stażysta		
		nadleśniczy	zastępca nadleśniczego	inżynier nadzoru	specjalista, referent	i leśniczy podleśniczy	strażnik leśny			
OGÓŁEM	a	8001	355	355	388	1060	4866	612	354	19
	b	100,0	4,4	4,4	4,9	13,3	60,8	7,7	4,4	x
Białystok		465	28	30	30	61	276	25	15	15
Gdańsk		368	15	13	19	32	251	23	15	25
Katowice		720	28	31	37	87	472	36	29	19
Kraków		439	14	15	15	48	179	141	20	27
Krosno		344	18	18	20	57	185	21	25	13
Lublin		350	22	17	17	61	198	19	16	14
Łódź		345	18	16	11	58	219	12	11	18
Olsztyn		796	33	31	33	101	514	37	47	24
Piła		263	15	14	16	48	139	23	8	13
Poznań		513	19	15	24	70	313	41	28	21
Radom		388	18	21	25	49	233	20	22	17
Szczecin		689	32	28	33	121	393	57	24	20
Szczecinek		448	25	26	28	66	250	33	20	15
Toruń		461	18	18	29	31	321	30	14	17
Warszawa		297	10	12	14	40	195	13	13	21
Wrocław		723	24	32	20	89	463	58	37	22
Zielona Góra		392	18	18	17	41	265	23	10	20

a) Z wyłączeniem Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie i Leśnego Banku Genów Kostrzyca.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 15(295). OBIEKTY^{a)} LASÓW PAŃSTWOWYCH WYKORZYSTYWANE W EDUKACJI LEŚNEJ SPOŁECZEŃSTWA WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2008 R.

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Ośrodek edukacji	Izba edukacji leśnej	Leśna wiata	Ścieżka edukacyjna	Punkt edukacji leśnej			Inne obiekty edukacyjne	
					ogółem	w tym		ogółem	w tym rezerwy
						szkółka leśna	drzewostan		
OGÓŁEM	47	234	466	897	1718	370	685	2043	713
Białystok	3	16	34	79	153	35	43	111	45
Gdańsk	2	9	28	34	39	12	12	122	40
Katowice	11	24	43	99	123	37	48	273	83
Kraków	1	9	17	33	96	15	45	65	33
Krosno	3	12	30	71	116	21	70	142	53
Lublin	1	15	20	52	67	19	24	77	29
Łódź	1	14	22	54	61	23	20	146	32
Olsztyn	2	18	50	63	112	30	35	247	46
Piła	4	8	21	33	56	13	19	69	13
Poznań	5	19	41	53	230	23	92	157	60
Radom	1	12	22	46	76	16	41	106	59
Szczecin	1	28	29	51	114	29	24	124	45
Szczecinek	2	12	24	61	227	21	162	73	30
Toruń	2	15	37	36	82	23	12	78	41
Warszawa	3	9	14	27	48	12	11	92	31
Wrocław	4	8	23	64	78	27	21	91	51
Zielona Góra	1	6	11	41	40	14	6	70	22

a) Z wyłączeniem Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie i Leśnego Banku Genów Kostrzyca.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

TABL. 16(296). WYDATKI NA EDUKACJĘ LEŚNĄ SPOŁECZEŃSTWA WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2008 R.

REGIONALNE DYREKCJE LASÓW PAŃSTWOWYCH	Wydatki		Według źródeł finansowania					
	ogółem	średnio na nadleśnictwo	koszty własne nadleśnictwa	Fundusz Leśny	budżet państwa	Fundusz OŚiGW ^{b)}		inne
						woje-wódzki	Narodowy	
w tys. zł								
OGÓŁEM	18159,6	42,1	14243,2	828,5	1114,0	1499,3	15,0	459,6
Białystok	1560,3	50,3	1295,0	160,1	66,1	35,0	–	4,1
Gdańsk	1015,5	67,7	857,6	–	65,7	74,2	–	18,0
Katowice	2196,8	57,8	1612,2	–	57,5	295,8	–	231,3
Kraków	1084,9	67,8	355,1	650,0	49,0	11,5	–	19,3
Krosno	745,2	27,6	634,8	–	72,8	30,6	–	7,0
Lublin	659,8	26,4	540,4	–	41,5	73,9	–	4,0
Łódź	722,3	38,0	422,6	–	58,9	240,8	–	–
Olsztyn	965,7	29,3	738,8	–	132,1	90,3	2,0	2,5
Piła	763,6	38,2	598,5	–	61,5	78,6	–	25,0
Poznań	1896,4	75,9	1571,2	–	78,5	190,0	–	56,7
Radom	889,7	38,7	740,8	–	56,8	81,7	–	10,4
Szczecin	1528,0	43,7	1331,0	4,8	61,5	76,0	–	54,7
Szczecinek	727,4	24,3	586,7	12,0	65,7	63,0	–	–
Toruń	906,2	33,6	798,2	–	71,5	36,5	–	–
Warszawa	978,9	69,9	832,9	–	60,5	77,5	8,0	–
Wrocław	974,8	29,5	846,2	1,6	60,9	43,9	5,0	17,2
Zielona Góra	544,1	27,2	481,2	–	53,5	–	–	9,4

a) Z wyłączeniem Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie i Leśnego Banku Genów Kostrzyca. b) Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

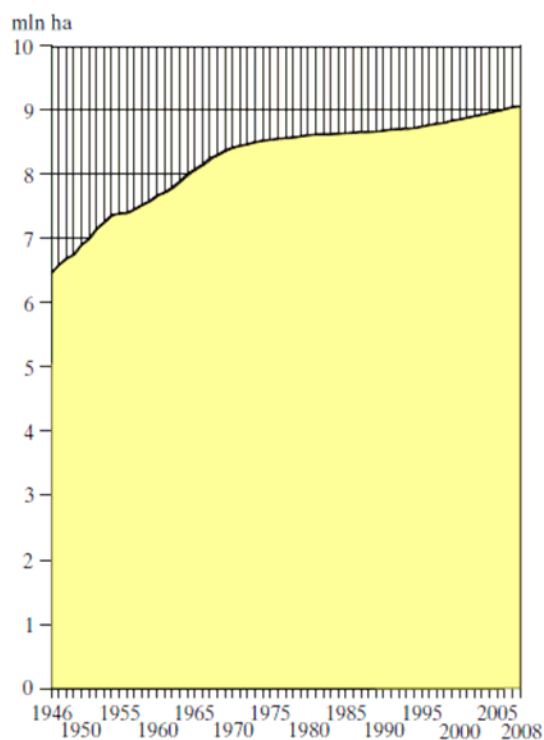
TABL. 17(297). PODMIOTY WSPÓLPRACUJĄCE Z LASAMI PAŃSTWOWYMI W ZAKRESIE EDUKACJI PRZYRODNICZO-LEŚNEJ W 2008 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba podmiotów	Liczba wspólnych przedsięwzięć
Szkoły	8282	10677
Ośrodki edukacji ekologicznej	183	235
Parki narodowe i krajobrazowe	202	361
Domy kultury, muzea	360	459
Organizacje pozarządowe	840	906
Kościół	580	409
Podmioty zagraniczne	134	142
Media		
prasa	815	1250
radio	292	625
telewizja	298	480
Inne		
samorządy	1081	888
harcerstwo	302	356
straż pożarna	580	333
pozostałe	722	907

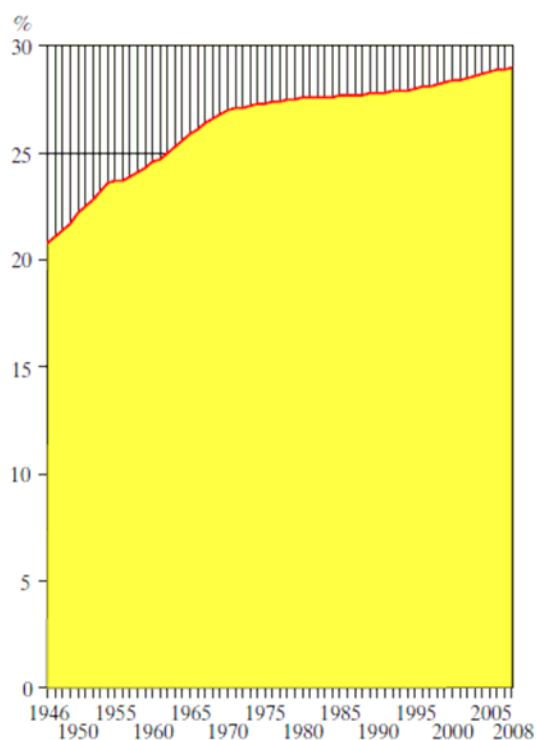
Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

LEŚNICTWO W LATACH 1946–2008

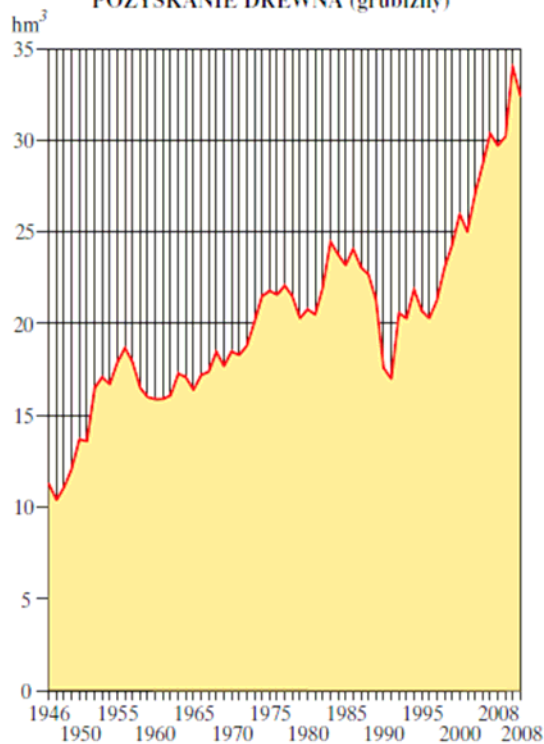
POWIERZCHNIA LASÓW (stan w dniu 31 XII)

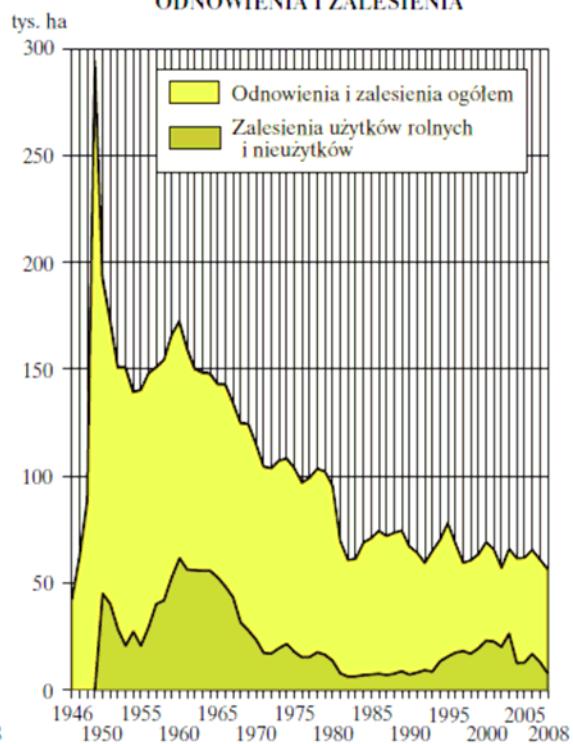
LESISTOŚĆ (stan w dniu 31 XII)

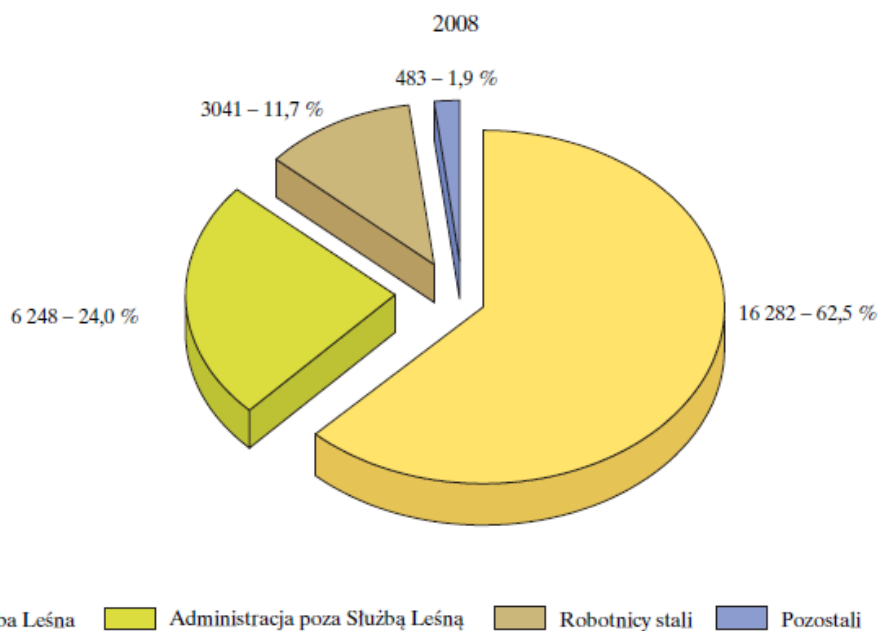
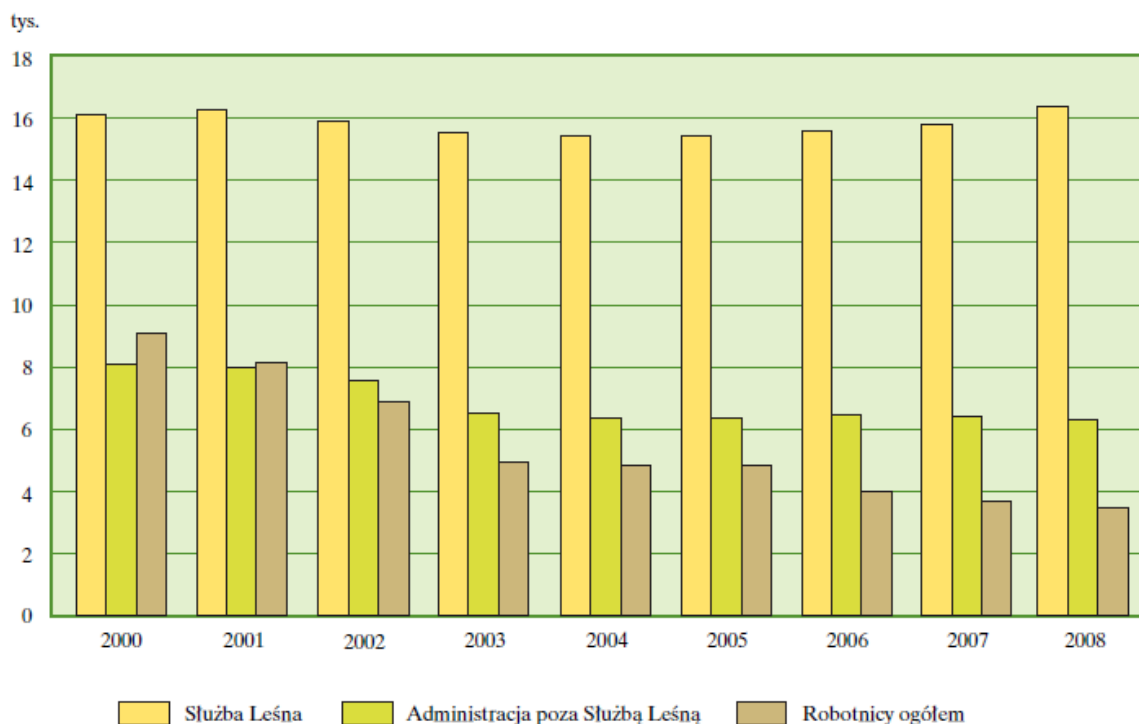
POZYSKANIE DREWNA (grubizny)

ODNOWIENIA I ZALESIENIA

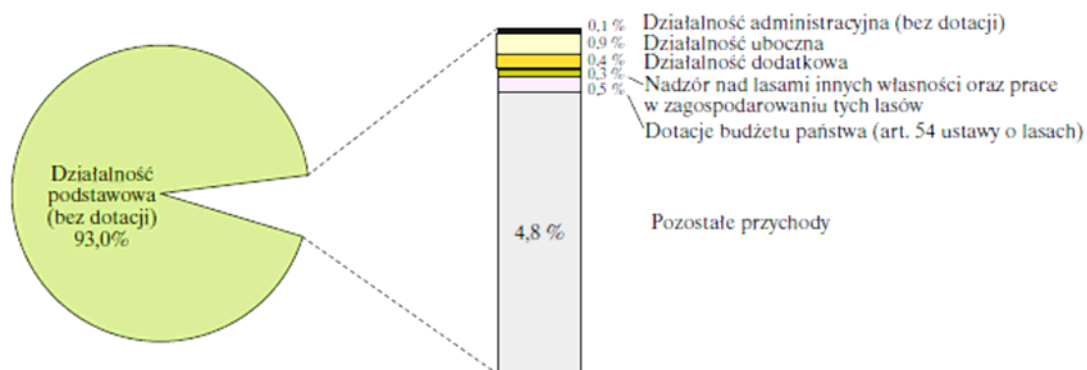

ZATRUDNIENIE W LASACH PAŃSTWOWYCH W LATACH 2000–2008

Źródło: Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych.

STRUKTURA PRZYCHODÓW NADLEŚNICTW W 2008 R.

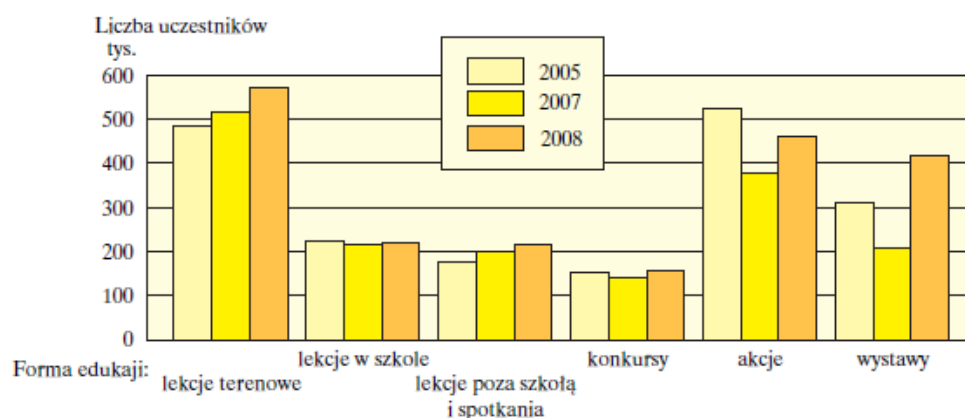
Źródło: Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych.

STRUKTURA KOSZTÓW BEZPOŚREDNIACH NADLEŚNICTW W LATACH 2000–2008

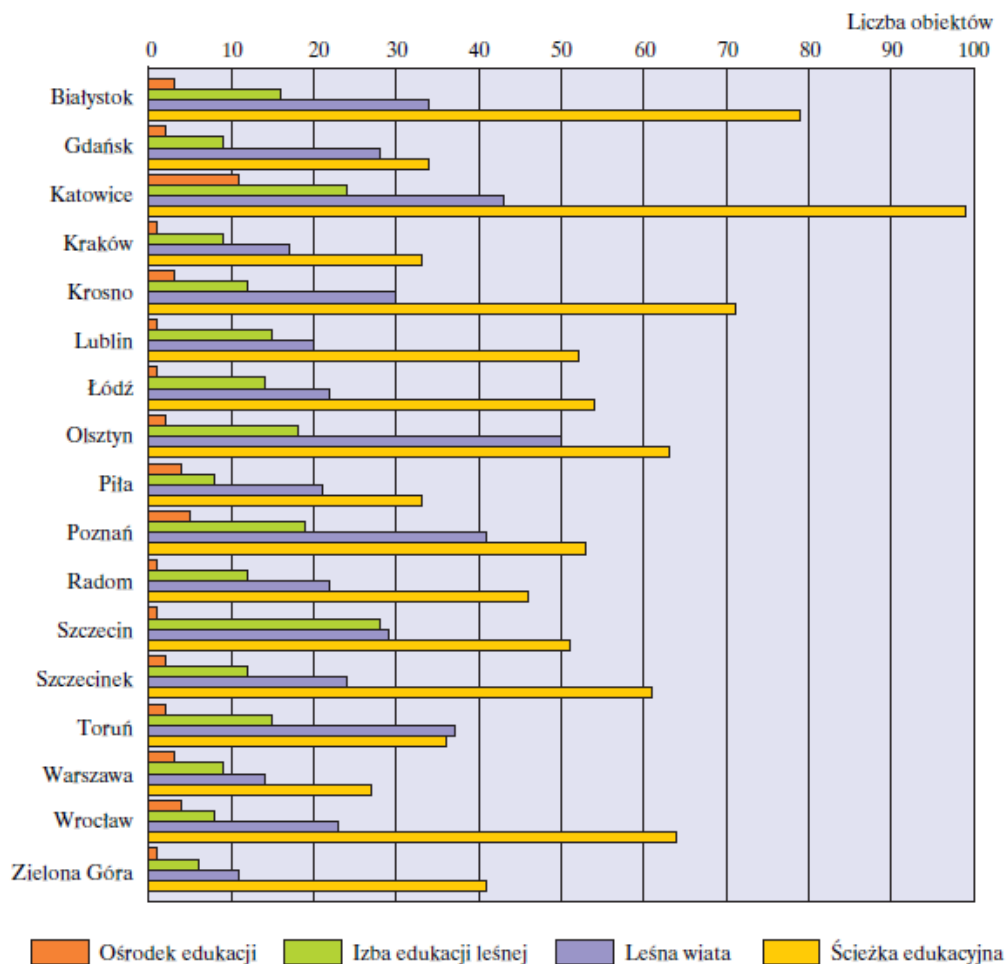

Źródło: Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych.

LICZBA UCZESTNIKÓW W FORMACH EDUKACJI PROWADZONEJ PRZEZ LASY PAŃSTWOWE W LATACH 2005 – 2008

WYBRANE OBIEKTY EDUKACJI LEŚNEJ WEDŁUG REGIONALNYCH DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2008 R.

Źródło: Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych.

1. Fundusz leśny – wykonanie za 2009 rok¹⁰

1.1. Stan Funduszu leśnego na 1.01.2009 r. wynosił	492 197,4 tys. zł
1.2. Zwiększenia	703 418,1 tys. zł
z tego:	
1. odpis podstawowy obciążający koszty nadleśnictw (naliczenia)	542 815,3 tys. zł,
2. dodatkowe dochody funduszu leśnego (art. 57 ust. 1 ustawy o lasach),	91 392,3 tys. zł,
3. dodatkowe dochody funduszu leśnego (art. 57 ust. 2 ustawy o lasach),	24 520,3 tys. zł,
4. dochody z udziału w spółkach	4,0 tys. zł,
5. pozostałe przychody związane z Lasami Państwowymi	39 269,5 tys. zł,
6. pozostałe przychody dotyczące lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa i parków narodowych	5 416,7 tys. zł.
1.3. Zmniejszenia	570 993,3 tys. zł
z tego:	
1. wyrównanie niedoboru środków za 2009 rok (dopłata brutto do działalności nadleśnictw)	449 46,2 tys. zł,
2. wspólne przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych LP	36 012,1 tys. zł,
3. tworzenie infrastruktury do prowadzenia gospodarki leśnej	3 756,9 tys. zł,
4. badania naukowe	26 590,0 tys. zł,
5. sporządzenie planów urządzenia lasu	46 149,5 tys. zł,
6. dofinansowanie jednostek specjalnych (Leśny Bank Genów, Ośrodek Kultury Leśnej Gołuchów, Izba Pamięci)	7 970,1 tys. zł,
7. tworzenie, dzielenie, likwidacja jednostek organizacyjnych LP	592,9 tys. zł,
8. dofinansowanie zadań określonych art. 58 ust. 3 ustawy o lasach	278,4 tys. zł,
9. prace związane z oceną i prognozowaniem stanu lasów i zasobów leśnych	590,0 tys. zł,
10. pozostałe	7,2 tys. zł.
1.4. Stan na 31.12.2009 roku	624.622,2 tys. zł

¹⁰ Sprawozdanie finansowo-gospodarcze za 2009 rok. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Warszawa, 2010 r.

